conceal; Pt. 1. 287; (fig.); keep secret; ज्ञानपूर्वं कृतं कर्म छादयन्ते ह्यसाधवः Mb.; छन्नं दोषमुदाहरन्ति Mk. 9. 4.

छदः, -छदनम् 1 A covering, cover; अल्पच्छद, उत्तरच्छद &c. -2 A wing; अन्यभृतच्छदच्छवेः Śi. 16. 50; च्छदहेम कषन्निवालसत् N. 2. 69. -3 A leaf. -4 A sheath, case; घृणोम्यनन्तच्छदि यत्त्रिणाभि Bhāg. 3. 21. 18. **-Comp. -पत्रः** the Bhūrja tree.

छदिः *f.*, **-छदिस्** *n.* [छद्-कि-इस् वा] 1 The roof of a carriage. -2 The roof or thatch of a house.

छद्मन् *n.* [छाद्यते स्वरूपमनेन; छद्-मनिन् Uṇ. 4. 144] 1 A deceptive dress, a disguise. -2 A plea, pretext, guise; ब्रह्मछद्मा सामर्थ्यसारः Mv. 2. 25; पलितछद्मना जरा R. 12. 2; Śi. 2. 21; कुतोऽन्यथा स्रवत्येष स्वेदच्छद्मामृतद्रवः Ratn. 2. 17. -3 Fraud, dishonesty, trick; छद्मना परिददामि मृत्यवे U. 1. 46; Ms. 4. 199; 9. 72. -4 The thatch or roof of a house. **-Comp. -तापसः** a religious hypocrite. **-रूपेण** *ind.* incognito, in disguise. **-वेशिन्** *m.* a player, a cheat, one dressed in disguise.

छद्मिन् *a.* (**-नी** *f.*) [छद्मन्-इनि] 1 Fraudulent, deceitful. -2 Disguised (at the end of comp.); *e. g.* ब्राह्मणछद्मिन् disguised as a Brāhmaṇa.

छन्न *a.* [छद्-क्त नि॰] 1 Covered. -2 Hidden, concealed, secret &c.; see छद्. -3 Desolate, solitary. -4 Private. **-न्नम्** A secret; वागुराच्छन्नमाश्रित्य मृगाणामिष्यते वधः। भवाञ्छन्नेन दण्डितः Abhiṣeka. 1. 19.

छन्नवीरम् A kind of necklace; Māna. 50. 35-36.

छनच्छन् *ind.* An imitative sound, expressive of the noise of falling drops &c.; छनच्छनिति बाष्पकणाः पतन्ति Amaru. 86. (छमच्छमिति v. l.)

छन्द् 10 U. (छन्दयति-ते, छन्दित) 1 To please, gratify. -2 To persuade, coax. -3 To cover. -4 To be delighted in.

छन्द *a.* [छन्द्-अच्] 1 Pleasing, fascinating, inviting, alluring. -2 Private, solitary, secret. -3 Praising. **-दः** *m.* 1 Wish, desire, fancy, liking, will; विज्ञाप्यतां देवी यस्ते छन्द इति V. 3 just as you like; Pt. 1. 69. एते ते मृत्युना ये चिरमनवसिता...स्वच्छन्दं मृगयता Pratimā. 3. 7. -2 Free will, one's own choice, whim, free or wilful conduct; षष्ठे काले त्वमपि दिवसस्यात्मनश्छन्दवर्ती V. 2. 1; Gīt. 1; Y. 2. 195; स्वच्छन्दम् according to one's free will, independently. -3 (Hence) subjection, control. -4 Meaning, intention, purport. -5 Poison. -6 Appearance, look, shape. -7 Pleasure, delight. **-Comp. -अनुवृत्तम्, -त्तिः** indulgence of whims, humouring, compliance. **-पातनः** A religious hypocrite. L. D. B.

छन्दकः 1 An epithet of Vāsudeva. -2 A protector.

छन्दन *a.* Pleasing, charming.

छन्दस् *n.* [छन्दयति असुन्] 1 Wish, desire, fancy, will, pleasure; (गृह्णीयात्) मूर्खं छन्दोऽनुवृत्तेन याथातथ्येन पण्डितम् Chāṇ. 33. -2 Free will, free or wilful conduct. -3 Meaning, intention. -4 Fraud, trick, deceit. -5 The Vedas, the sacred text of the Vedic hymns; स च कुलपतिराद्यश्छन्दसां यः प्रयोक्ता U. 3. 48; बहुलं छन्दसि frequently used by Pāṇini; प्रणवश्छन्दसामिव R. 1. 11; Y. 1. 143; Ms. 4. 95. -6 A metre; ऋक्छन्दसा आशास्ते Ś. 4; गायत्री छन्दसामहम् Bg. 10. 35; 13. 4. -7 Metrical science, prosody; (regarded as one of the six Vedāṅgas or auxiliaries to the Vedas, the other five being शिक्षा, कल्प, व्याकरण, निरुक्त and ज्योतिष). -8 A metrical composition....मया काव्यानि तन्वता छन्दो विनिर्मितं तस्मिन् कृतः सर्वस्य संग्रहः Parṇāl. 1. 23. -9 A festival; वेदे वाक्ये वृत्तभेदे उत्सवेऽपि नपुंसकम्। Nm. **-Comp. -कृतम्** any metrical part of the Vedas or other sacred compositions; यथोदितेन विधिना नित्यं छन्दस्कृतं पठेत् Ms. 4. 100. **-गः (-छन्दोगः)** 1 a reciter in metre. -2 a student or chanter of the Sāmaveda; Ms. 3. 145; (छन्दोगः सामवेदाध्यायी) -3 The Sāmaveda; साम्नां जैमिनये प्राह तथा छन्दोगसंहिताम् Bhāg. 12. 6. 53. **-भङ्गः** a violation of the laws of metre. **-विचितिः** *f.* 'examination of metres', N. of a work on metres, sometimes ascribed to Daṇḍin; छन्दोविचित्यां सकलस्तत्प्रपञ्चो निदर्शितः Kāv. 1. 12. **-वृत्तम्** a metre in general. **-स्तुभ्** *m.* N. of Aruṇa.

छन्दस्य *a.* Ved. 1 Fit for hymns, metrical. -2 Made at will.

छन्दित *a.* Gratified, pleased.

छन्दु *a.* Ved. Pleasing, lovely.

छम् 1 P. (छमति) To eat, consume.

छमच्छमित An imitative word for the sound of 'crackling', or 'rattling'.

छमण्डः 1 An orphan. -2 A single man; one who has no relative.

छम्प् 1, 10 P. (छम्पति, छम्पयति) To go, move.

छम्बट्कारम् *ind.* So as to fail; Ks. 12. 4; 23. 1.

छम्बट्कर *a.* Ruining; एषा घोरतमा सन्ध्या लोकंछम्ब (v. l. म्फ) ट्करी प्रभो Bhāg. 3. 18. 26.

छम्बट्कारः Ruin, destruction. **-रम्** *ind.* (only neg.) as अच्छम्बट्कारम् so as not to make a failure; Ts. 5. 4. 7. 4.

छर्द् 10 U. (छर्दयति, छर्दित) To vomit.

छर्दः, छर्दनम्, छर्दिः *f.*, **छर्दिका** Vomiting, sickness.

छर्दिस् *f.* [छर्द्-भावे इति] 1 Vomiting. -2 A secure place or residence; प्र नो यच्छतादवृकं पृथु च्छर्दिः Rv. 1. 48. 15. -3 A house; यातं छर्दिष्पा उत नः परस्पा Rv. 8. 9. 11.

छलः, -लम् [छल्-अच्] 1 Fraud, trick, deceit, deception; विग्रहे शठ पलायनच्छलानि R. 19. 31; छलमत्र न गृह्यते Mk. 9. 18; Y. 1. 61; Ms. 8. 49, 187; Amaru. 16; Śi. 13. 11.